

Olthuis G, Leget C (red.), *Menslievende zorg in de praktijk. Berichten uit het St. Elisabeth Ziekenhuis*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers, 2012. ISBN: 978-90-5931-800-7. 126 blz. Prijs: € 19,00.

Het Tilburgse St. Elisabeth Ziekenhuis besloot in 2009 onder de provocerende titel “lief ziekenhuis” te starten met het Programma Menslievende Zorg. Dit boek geeft in elf korte hoofdstukken weer hoe deze zorg in de praktijk werd en wordt

vormgegeven. De duidelijke driedeling en de structurering binnen de hoofdstukken maken de bijdragen een geheel. Elk deel (Anders kijken, Anders doen, Anders leren) begint met een theoretische bijdrage over de zorgethische achtergrond, gevolgd door praktijkvoorbeelden. Met dit boek hopen de medewerkers van het St. Elisabeth andere verpleegkundigen, artsen, paramedici en zorghouders te inspireren zelf een bijdrage te leveren aan menslievende zorg. Menslievende zorg betekent aandacht hebben voor het lijden, de kwetsbaarheid en de onzekerheid van patiënten. Door deze te erkennen voelen patiënten zich begrepen in plaats van in de steek gelaten. Het St. Elisabeth is ervan overtuigd dat verandering naar menslievende zorg begint bij ervaringen, inzichten en kennis van zorgverleners zelf. De

zeer gevarieerde bijdragen in deze bundel beschrijven hoe medewerkers met elkaar in gesprek gaan en expliciet maken wat ‘gewoon’ was. Hierdoor komen ze erachter hoeveel oog ze hebben voor hun eigen kwaliteiten, voor moeilijkheden in communicatie en voor de beleving van patiënten. De auteurs van de hoofdstukken komen uit verschillende werkvelden en gebruiken soms vaktaal, waardoor iedere bijdrage een eigen accent heeft. Managers, ethici en verpleegkundigen zullen zich door verschillende hoofdstukken aangesproken voelen, maar de gehele bundel is vlot leesbaar. Hierdoor kunnen alle zorgmedewerkers die benieuwd zijn hoe ze de menselijke kant van de zorg kunnen ontwikkelen nieuwe ideeën opdoen.

Marline van Hoek